

Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2024

Pohjoismaiden lahjoittajatutkimus 2024

**VALAN KEVÄTSEMINAARI 28.5.
Presentaatio**

Katja Mikkonen
Taloustutkimus Oy

Pia Tornikoski
VaLa ry

Tutkimus on vuosina 2011, 2014, 2016, 2018 ja 2021 toteutettu Valan ja sen kumppaneiden toimeksiannosta. Tämä tutkimus on tehty VaLa:n ja Oikeusministeriön toimeksiannosta.

Tarkoitus

Tutkimus selvitti suomalaisten kansalaisjärjestöjen tulorahoituksen lähteitä ja varainhankinnan kehitystä. Lisäksi kartoitettiin näkemyksiä siitä, millä julkisilla toimenpiteillä varainhankinnan toimintaedellytyksiä voisi kehittää. Myös yritysyritystä selvitettiin ja mielipiteitä siitä, miten VaLa tai valtionhallinto voisi kehittää yksityisen rahoituksen varainhankinnan edellytyksiä tai lahjoittamisen kulttuuria Suomessa.

Kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmä oli suomalaiset rahankeräyslupan omaavat kansalaisjärjestöt, joista tutkimukseen valittiin laajasti järjestötoimintaa edustavat ympäristönsuojelu, kehitysyhteistyö, sosiaali- ja terveysala, liikunta ja urheilu sekä nuoriso- ja kulttuurityö. VaLa vastasi rekisterin tarkistamisesta ja päivittämisestä.

Menetelmä ja ajankohta

Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina 20.-27.3.2024 välisenä aikana. Yhden haastattelun keskimääräinen kesto oli noin 15 minuuttia.

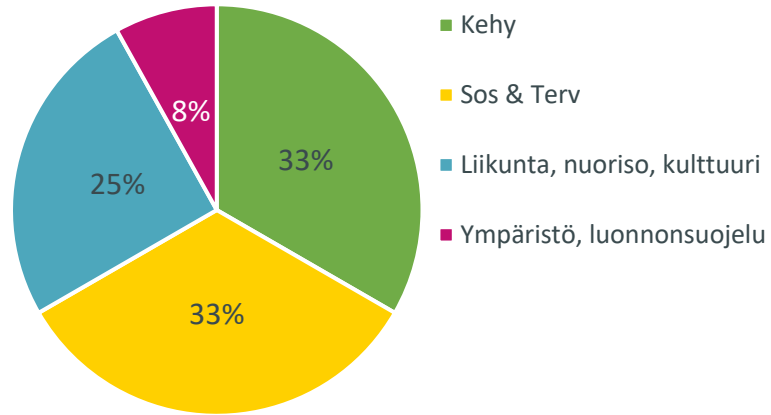
Kyselyyn vastasi 120 järjestöjen varainhankinnasta ja taloudesta vastaavaa henkilöä.

Tarkoitus ja toteutus

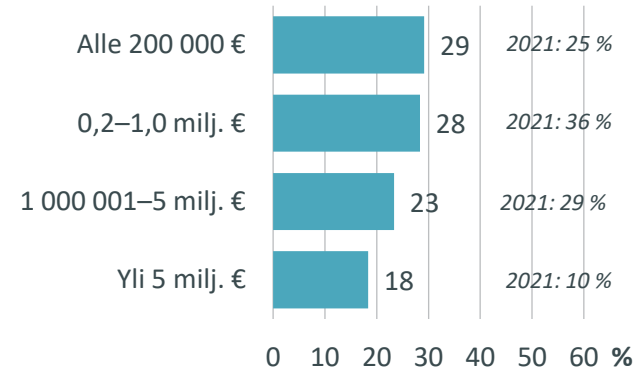
Taustatiedot

Kaikki vastaajat, n=120

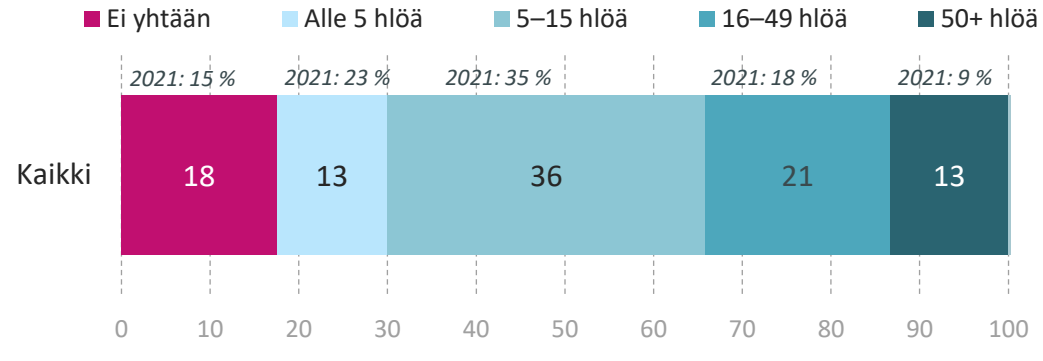
JÄRJESTÖRYHMÄ

LIKEVAIHTO / TALOUSARVIO

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

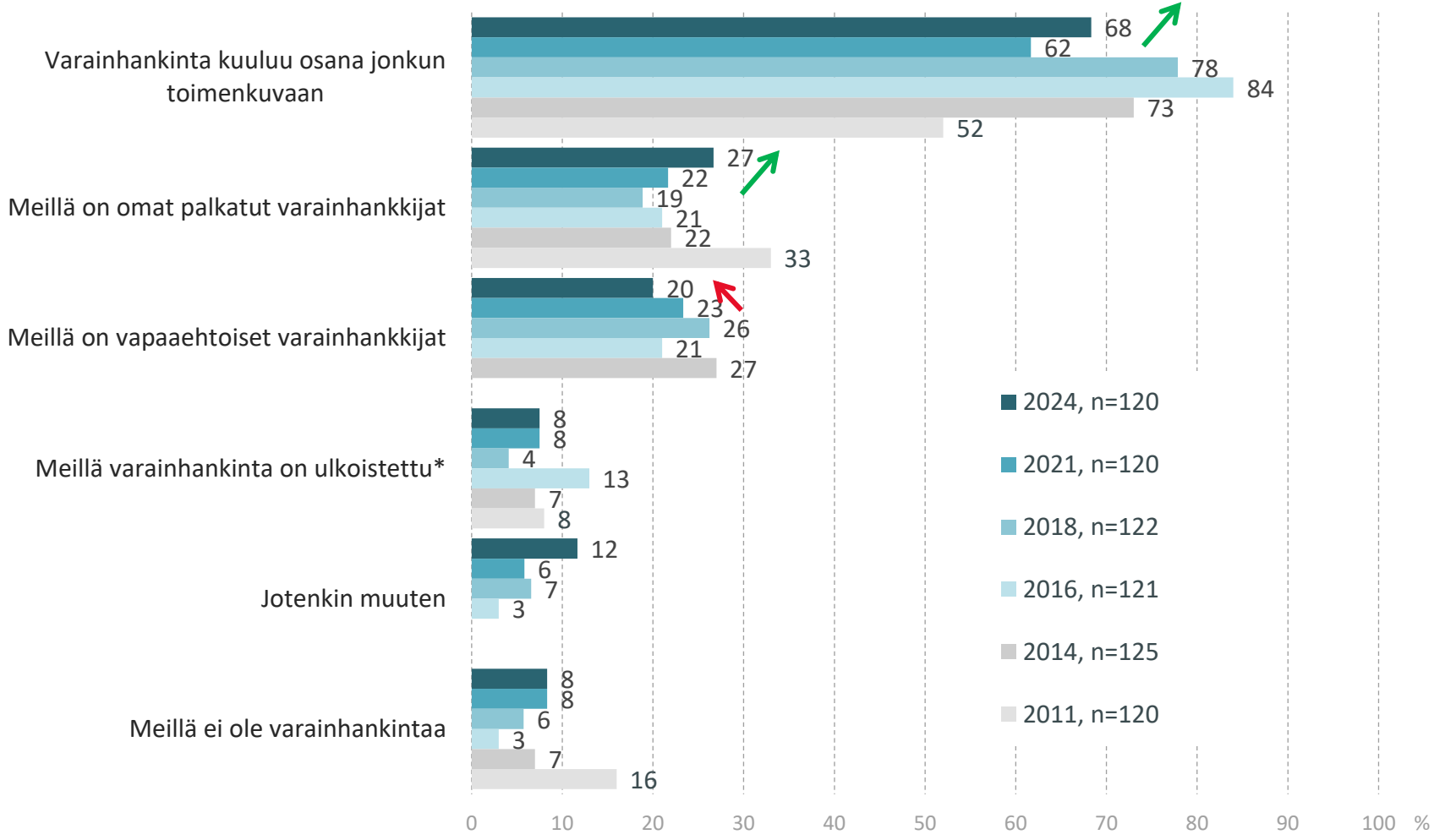
Varainhankinta

Aivan haastattelun aluksi pyytäisin sinua kertomaan, miten järjestösi varainhankinta on järjestetty? MULTI

- Meillä on omat palkatut varainhankkijat
- Meillä on vapaaehtoiset varainhankkijat
- Meillä varainhankinta on ulkoistettu
- Varainhankinta kuuluu osana jonkun toimenkuvaan
- Jotenkin muuten, miten? _____
- Meillä ei ole varainhankintaa
- En osaa sanoa/En tiedä

Miten järjestön varainhankinta on järjestetty - vuosivertailu

n=kaikki vastaajat

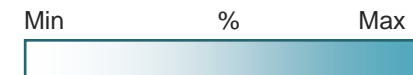

*2011: Varainhankinta on järjestetty ostopalveluna

Miten järjestön varainhankinta on järjestetty - järjestöryhmittäin

n=kaikki vastaajat

	Järjestöryhmä				
	Kaikki n=120	Kehy n=40	Sos & Terv n=40	Liikunta, nuoriso, kulttuuri n=30	Ympäristö n=10
%					
Varainhankinta kuuluu osana jonkun toimenkuvaan	68	53	73	83	70
Meillä on omat palkatut varainhankkijat	27	10	35	27	60
Meillä on vapaaehtoiset varainhankkijat	20	33	13	17	10
Meillä varainhankinta on ulkoistettu	8	5	5	7	30
Jotenkin muuten	12	18	10	7	10
Meillä ei ole varainhankintaa	8	3	15	10	0

Varainhankinta (lahjoitus- ja tukimuodot)

Seuraava aihealue liittyy varainhankintaan.

Mitkä lahjoitus- ja tukimuodot ovat olleet järjestösi kannalta tärkeimmät viimeisen 12 kuukauden aikana?

LUETELTU TARVITTAESSA, ROTATOITU

- Arpajaiset
- Eettiset lahjat
- Joukkorahoitus
- Julkinen rahoitus tai muu tuki, esim. valtiolta, hyvinvointialueelta tai kunnalta
- Jäsenmaksut
- Kampanjat (some ja muut)
- Kannatustuotemyynti (arpa, joulumerkki, paita, pinssi tms.)
- Kertalahjoitukset keräystileille
- Kolehti
- Kummimaksut
- Kuukausilahjoitukset e-laskulla tai suoramaksuna
- Lahjoitukset mobiilimaksusovelluksen kautta (esim. Mobilepay) **UUSI 2024**
- Lahjoitukset yrityksiltä
- Lipaskeräys
- Lisenssimaksut
- Lähetetyt tekstiviestit lahjoitusnumeroon
- Maksulliset tapahtumat, konsertit, tms.
- Merkkipäivälahjoitukset

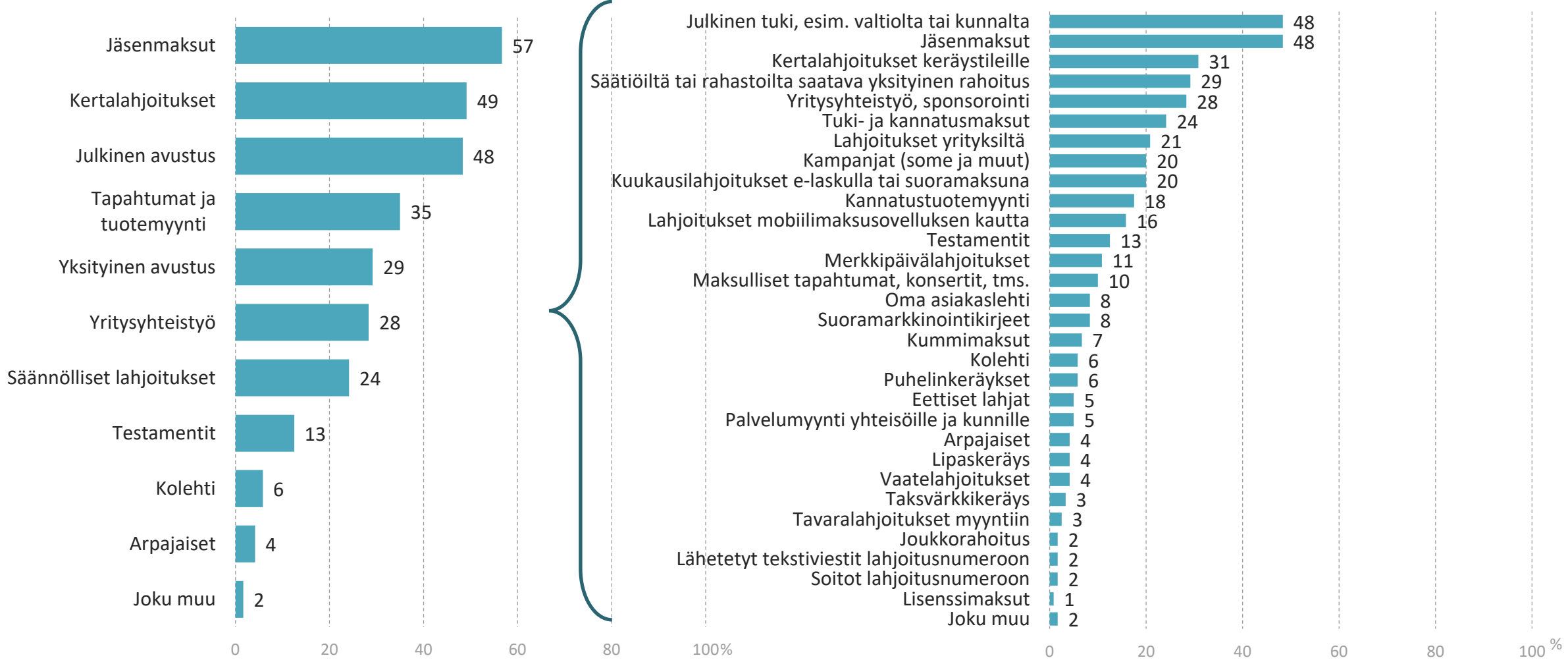
- Oma asiakaslehti
- Palvelumyynti yhteisöille ja kunnille
- Puhelinkeräykset
- Soitot lahjoitusnumeroon
- Suoramarkkinointikirjeet
- Säätiöiltä tai rahastoilta saatava yksityinen rahoitus
- Taksvärkkikeräys
- Tavaralahjoitukset myyntiin
- Testamentit
- Tuki- ja kannatusmaksut
- Vaatelahjoitukset
- Yritysyhteistyö, sponsorointi
- Joku muu, mikä? _____
- En osaa sanoa

Entä mihin lahjoitus- tai tukimuotoihin aiotte panostaa seuraavan 12 kuukauden aikana?

SAMA LISTAUS

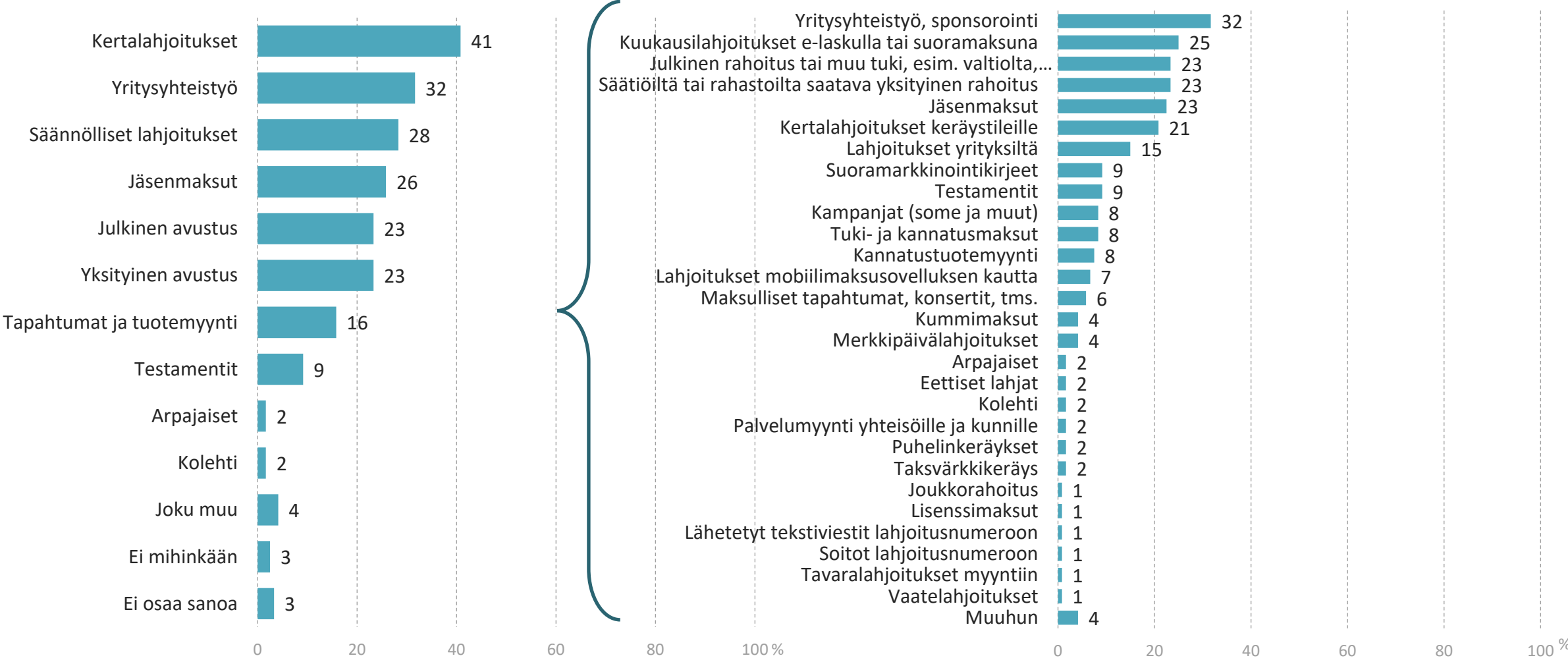
Tärkeimmät lahjoitus- ja tukimuodot viimeisten 12 kk aikana

Kaikki vastaajat, n=120

Lahjoitus- ja tukimuodot, joihin panostetaan seuraavan 12 kk aikana

Kaikki vastaajat, n=120

Tärkeimmät lahjoitus- ja tukimuodot pääluokittain – vuosivertailu

n=kaikki vastaajat

Mitkä lahjoitus- ja tukimuodot ovat olleet tärkeimmät viimeisen 12 kuukauden aikana?

		Vuosi 2024 n=120	Vuosi 2021 n=120	Vuosi 2018 n=122
Jäsenmaksut	%	57	60	56
Kertalahjoitukset	↑	49	42	53
Julkinen avustus	↑	48	40	31
Tapahtumat ja tuotemyynti	↑	35	31	34
Yksityinen avustus	↑	29	23	26
Yritysyhteistyö	↑	28	21	27
Säännölliset lahjoitukset		24	25	19
Testamentit		13	12	15
Kolehti		6	4	5
Arpajaiset		4	0	5
Joku muu		2	4	5

Lahjoitus- ja tukimuodot, joihin panostetaan seuraavan 12 kk aikana – vuosivertailu

		Vuosi 2024 n=120	Vuosi 2021 n=120	Vuosi 2018 n=122
Kertalahjoitukset		41	47	38
Yritysyhteistyö	↑	32	24	30
Säännölliset lahjoitukset	↑	28	23	16
Jäsenmaksut		26	43	26
Julkinen avustus		23	26	16
Yksityinen avustus	↑	23	19	19
Tapahtumat ja tuotemyynti	↓	16	28	20
Testamentit		9	11	8
Arpajaiset		2	2	4
Kolehti		2	4	2
Joku muu		4	8	4

Min % Max

Pohjoismaiden lahjoittajatutkimus 2024

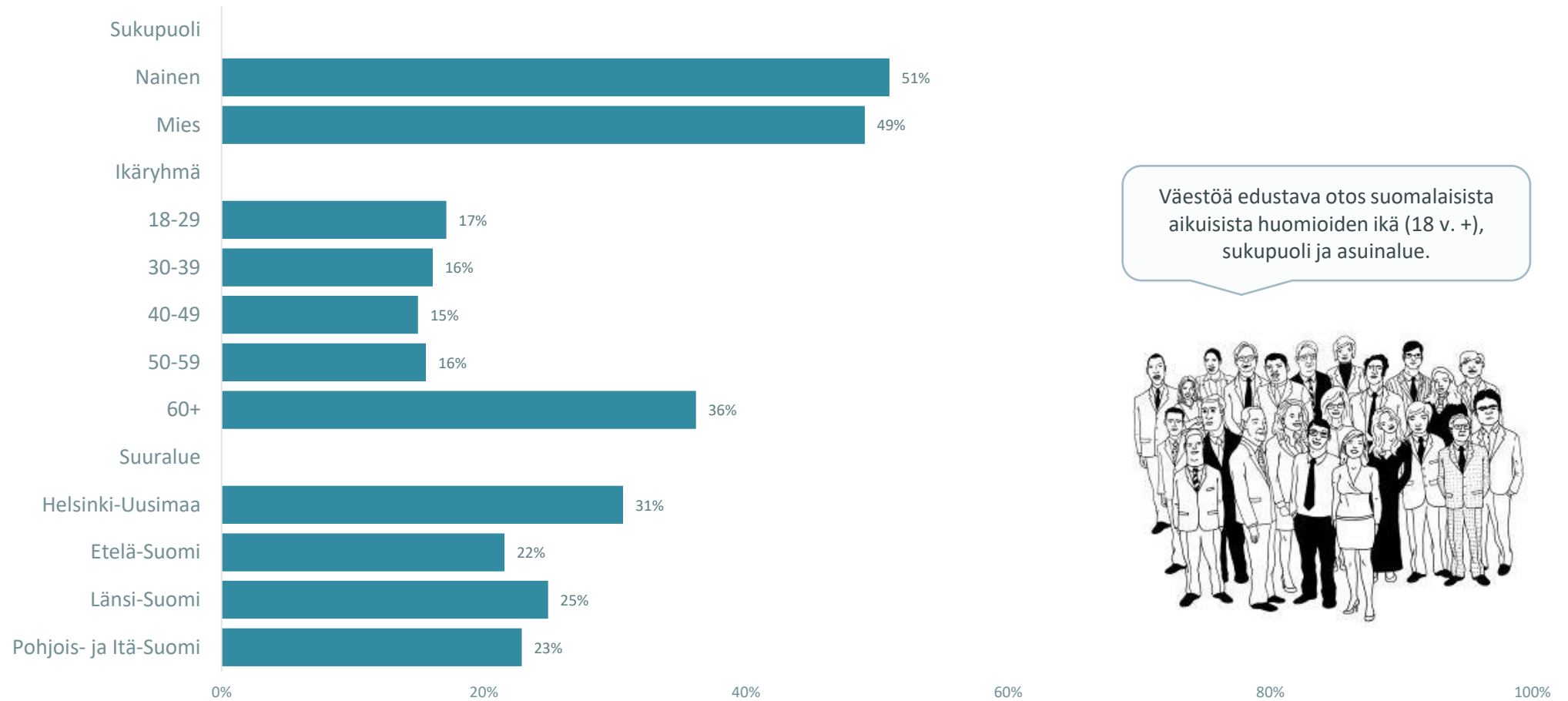

• Taustaa

- Tämä raporttikooste esittelee Pohjoismaiden lahjoittajatutkimuksen tuloksia Suomen osalta.
- Tutkimuksen toteutti YouGov Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry:n ja sen sisarjärjestöjen ISOBRO:n, Fundraising Norge:n ja Giva Sverige:n toimeksiannosta.
- Tutkimus toteutettiin saman aikaisesti Suomen lisäksi Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa. Kullekin maalle on tehty tuloksista maakohtaiset raportit.
- Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää lahjoittamiskäyttäytymistä, hyväntekeväisyyteen osallistumista sekä asenteita lahjoittamista kohtaan. Tuloksia on verrattu maiden kesken.
- Tutkimukseen vastasi noin 1000 yli 18-vuotiasta kustakin maasta ja tutkimuksen otos painotettiin iän, sukupuolen, asuinpaikan mukaan vastaamaan väestörakenteita.
- Tutkimustieto kerättiin YouGov:n kuluttajapaneelin kautta 24.1. - 31.1.2024.
- Tutkimuksen otos oli Suomen osalta 1014 henkilöä. Tilastollinen virhemarginaali on keskimäärin $n. \pm 3,0$ prosenttiyksikköä. *Sales Questor Oy represents YouGov services in Finland. Person responsible for the quantitative project in Sales Questor Oy is Ville Haikola (tel. +358 40 7722 651).*
- Tutkimuksen on mahdollistanut tuki Vipps MobilePay:ltä.

Lahjoittajatutkimus 2024

Väestöä edustava otos suomalaisista aikuisista huomioiden ikä (18 v. +), sukupuoli ja asuinalue.

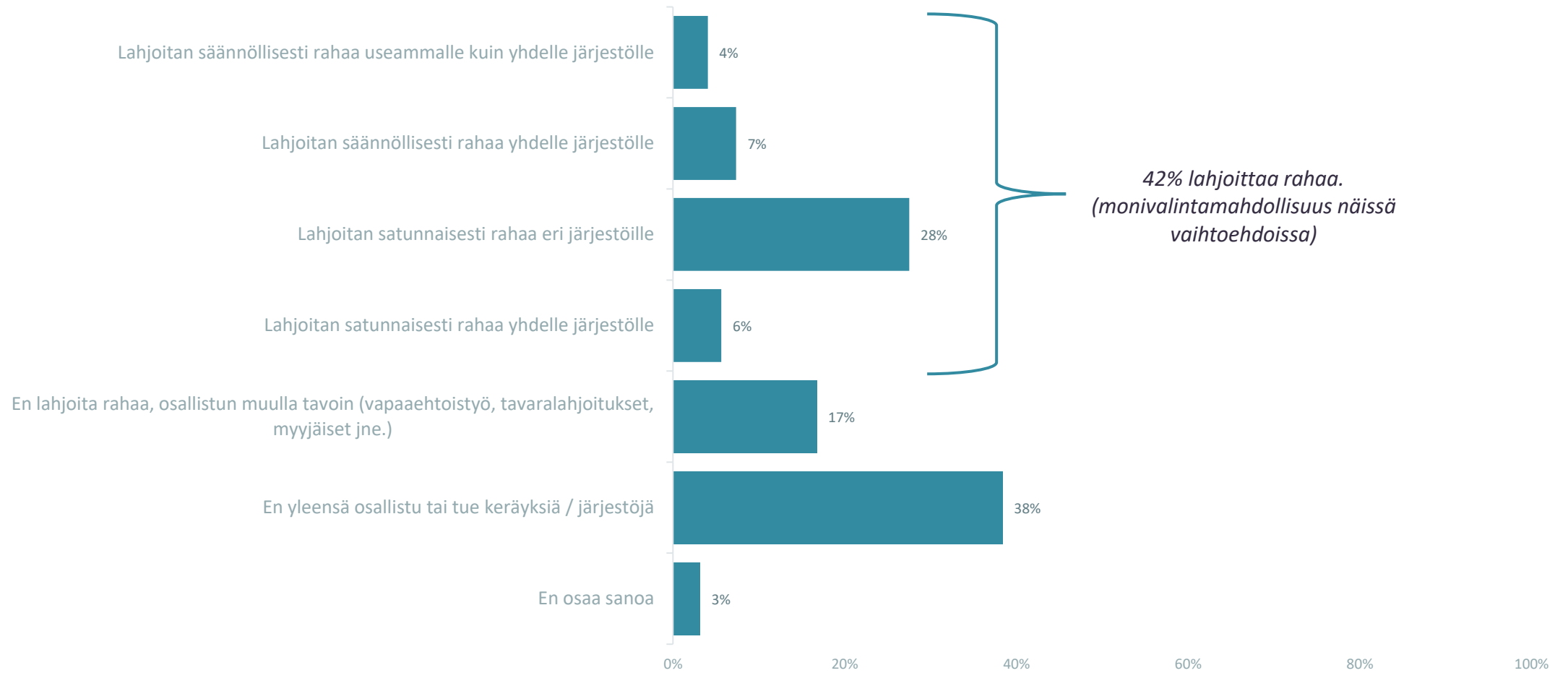

Base (ALL, 1014)

Lahjoittajatutkimus 2024

- Mitkä seuraavista vaihtoehdoista kuvaavat toimintaasi lahjoittamisen suhteen? (Valitse vaihtoehdot, jotka kuvaavat toimintaasi kokonaisuudessaan)

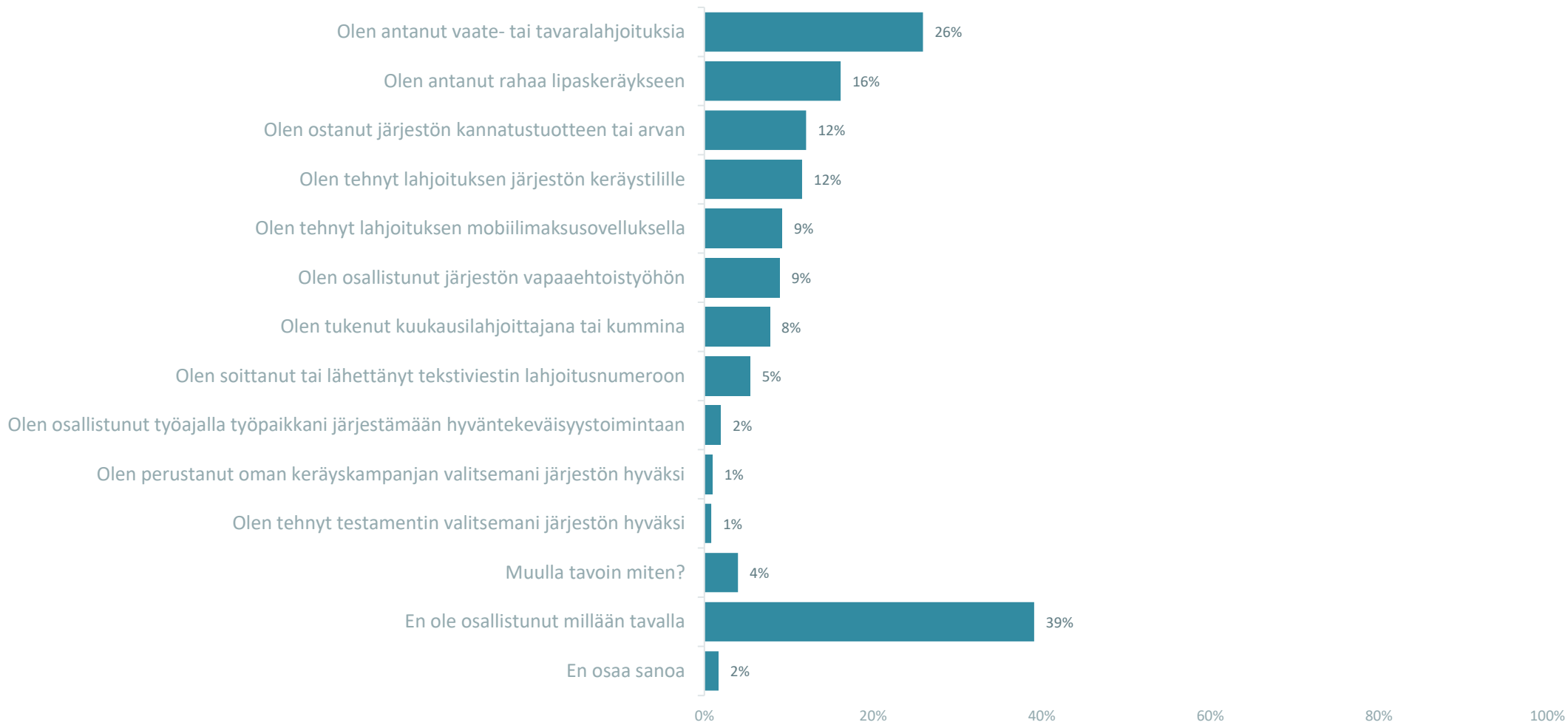

Base (ALL, 1014)

Lahjoittajatutkimus 2024

- Millä eri tavoin olet osallistunut hyväntekeväisyyteen viimeisen kahden kuukauden aikana?

Base (ALL, 1014)

Varainhankinta

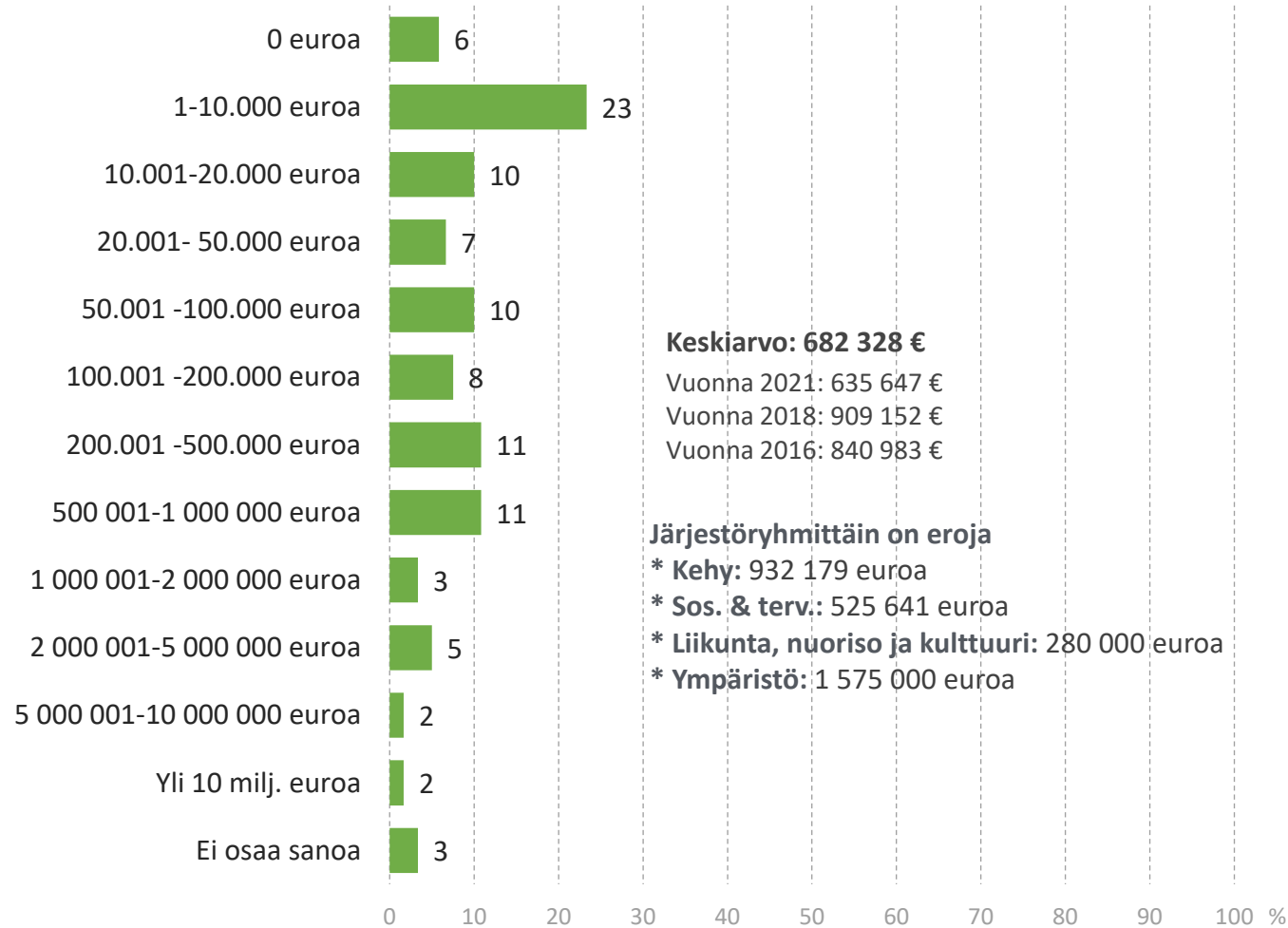
Mikä on järjestösi yksityisen rahoituksen varainhankinnan euromääräinen kertymätavoite vuonna 2024?

- 0 euroa
- 1-10.000 euroa
- 10.001-20.000 euroa
- 20.001- 50.000 euroa
- 50.001 -100.000 euroa
- 100.001 -200.000 euroa
- 200.001 -500.000 euroa
- 500 001-1 000 000 euroa
- 1 000 001-2 000 000 euroa
- 2 000 001-5 000 000 euroa
- 5 000 001-10 000 000 euroa
- Yli 10 milj. euroa
- En osaa sanoa

Yksityisen rahoituksen varainhankinnan euromääräinen kertymätavoite 2024

Kaikki vastaajat, n=120

Mikä on järjestösi yksityisen rahoituksen varainhankinnan euromääräinen kertymätavoite vuonna 2024. **)

Keskiarvo: 682 328 €

Vuonna 2021: 635 647 €

Vuonna 2018: 909 152 €

Vuonna 2016: 840 983 €

Järjestöryhmittäin on eroja

* **Kehy:** 932 179 euroa

* **Sos. & terv.:** 525 641 euroa

* **Liikunta, nuoriso ja kulttuuri:** 280 000 euroa

* **Ympäristö:** 1 575 000 euroa

Valtakunnallinen estimaatti 2024*)

1 061 702 368 mrd. euroa

N=1556 rahankeräyslavan omaavat järjestöt

Valtakunnallinen estimaatti 2021

530 129 598 euroa

N=834 rahankeräyslavan omaavat järjestöt

Valtakunnallinen estimaatti 2018

521 766 000 euroa

N=574 rahankeräyslavan omaavat järjestöt

***) Valtakunnallinen estimaatti: laskentatapa ja lähde**

* Suomessa on 1556 rahankeräyslavan omaavaa järjestöä (lähde: Pia Tornikoski/ Tessa Robertson 8.4.2024).

* Valtakunnallinen estimaatti saadaan laskemalla seuraavasti: 1556 kpl * 682 328 = 1 061 702 368 mrd. euroa

****)** Vuonna 2021 ja sitä aiemmin:

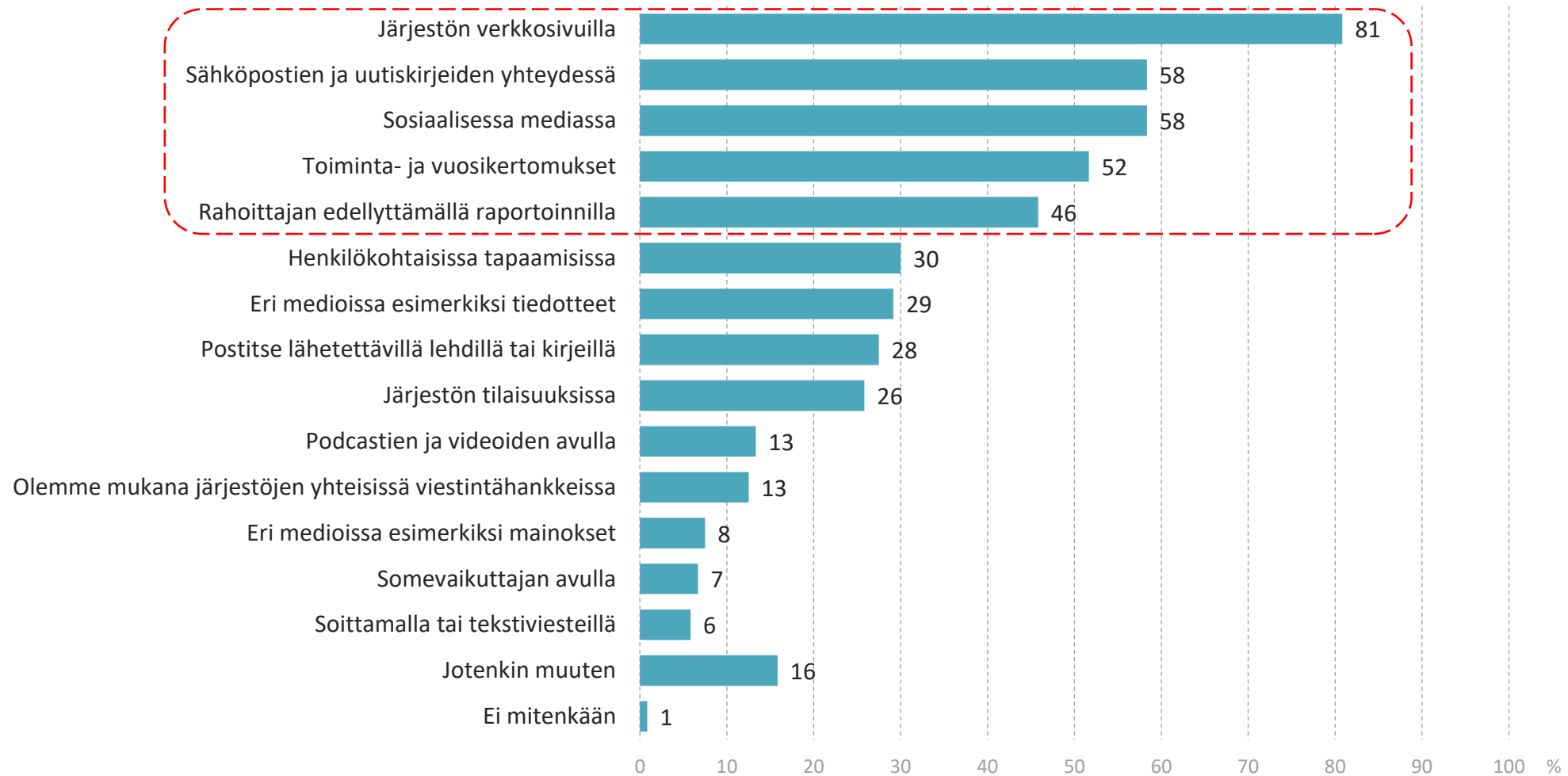
Mikä on järjestösi varainhankinnan yksityisrahoituksen euromääräinen kertymätavoite vuonna 2016, 2018, 2021.

Toiminnan tuloksista kertominen

- Lahjoittajat ja kumppanit haluavat tietää järjestöjen työstä ja tuloksista. **Miten ja missä järjestösi kertoo toiminnan tuloksista tietoisuuden ja luottamuksen lisäämiseksi?** LUETeltu TARVITTAESSA
 - Postitse lähetettävillä lehdillä tai kirjeillä
 - Sähköpostien ja uutiskirjeiden yhteydessä
 - Järjestön verkkosivuilla
 - Järjestön tilaisuuksissa
 - Sosiaalisessa mediassa
 - Rahoittajan edellyttämällä raportoinnilla
 - Toiminta- ja vuosikertomukset
 - Podcastien ja videoiden avulla
 - Somevaikuttajan avulla
 - Olemme mukana järjestöjen yhteisissä viestintähankkeissa
 - Henkilökohtaisissa tapaamisissa (UUSI 2024)
 - Eri medioissa esimerkiksi mainokset (UUSI 2024)
 - Eri medioissa esimerkiksi tiedotteet (UUSI 2024)
 - Soittamalla tai tekstiviesteillä (UUSI 2024)
 - Jotenkin muuten, miten? ____
 - Ei mitenkään
 - En osaa sanoa

Miten järjestö kertoo toiminnan tuloksista

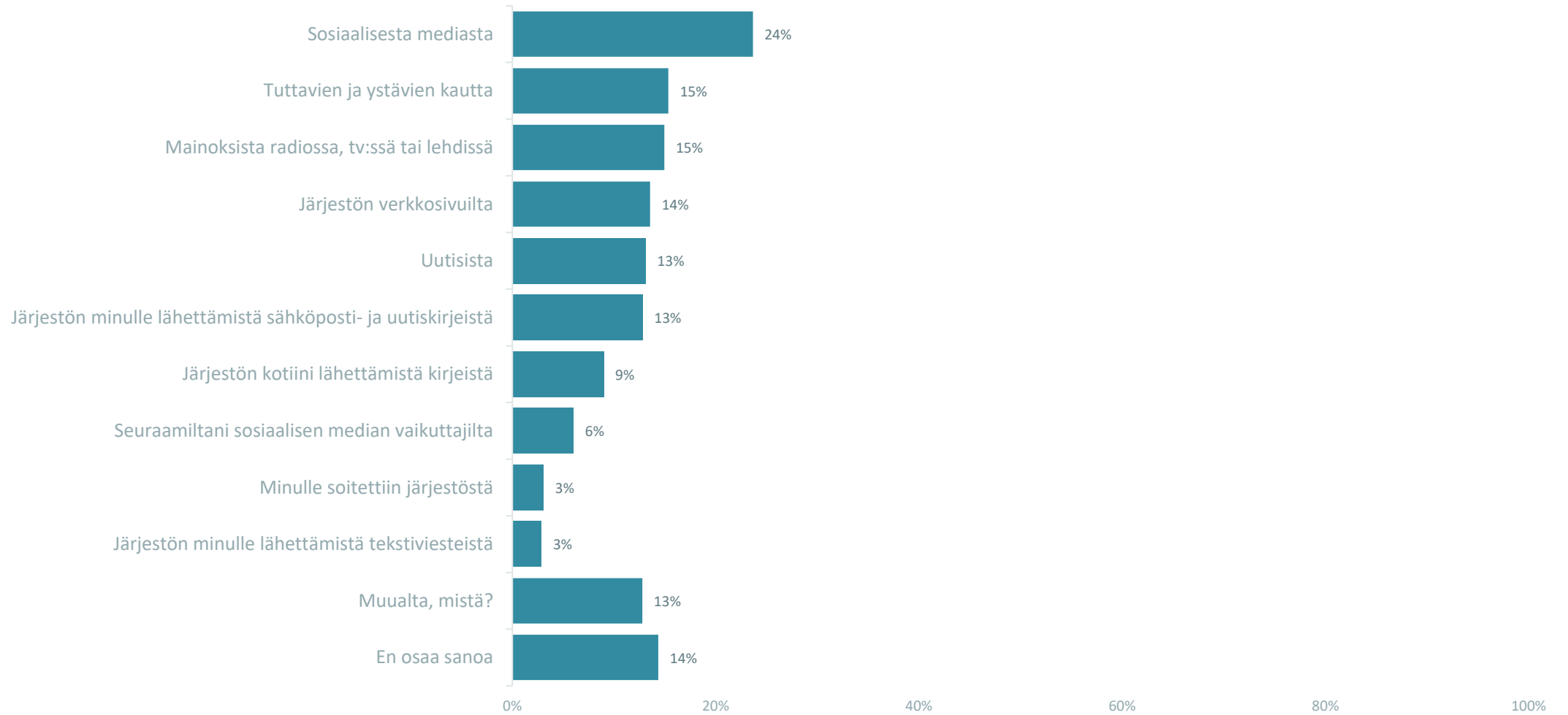
Kaikki vastaajat, n=120

Lahjoittajatutkimus 2024

• Mistä sait tietoa avun tarpeesta?

Base (Has participated in charity during the last 2 months, 600)

Suurimmat haasteet varainhankinnan kehittämisessä

Mitkä ovat järjestössasi suurimmat haasteet tai ongelmat varainhankinnan kehittämisessä?

Mitkä ovat tärkeimmät tai suurimmat haasteet?

Lueteltu tarvittaessa

- Hallitus tai johto ei ole sitoutunut
- Organisaatio ei ole sitoutunut
- Henkilöresurssit
- Järjestön julkisuuskuva / näkyvyys / tunnettuus
- Jäsen- ja lahjoittajakunnan ikääntyminen (UUSI 2024)
- Varainhankinnan ammattitaito ja sen kehittäminen
- Varainhankinta on vasta alkanut, käynnistäminen
- Taloudelliset resurssit
- Toiminnan tuloksista kertominen
- Toiminnan tuotteistaminen varainhankintaan
- Työntekijöiden/vapaaehtoisten rekrytointi
- Uusien varainhankintatapojen kehittäminen

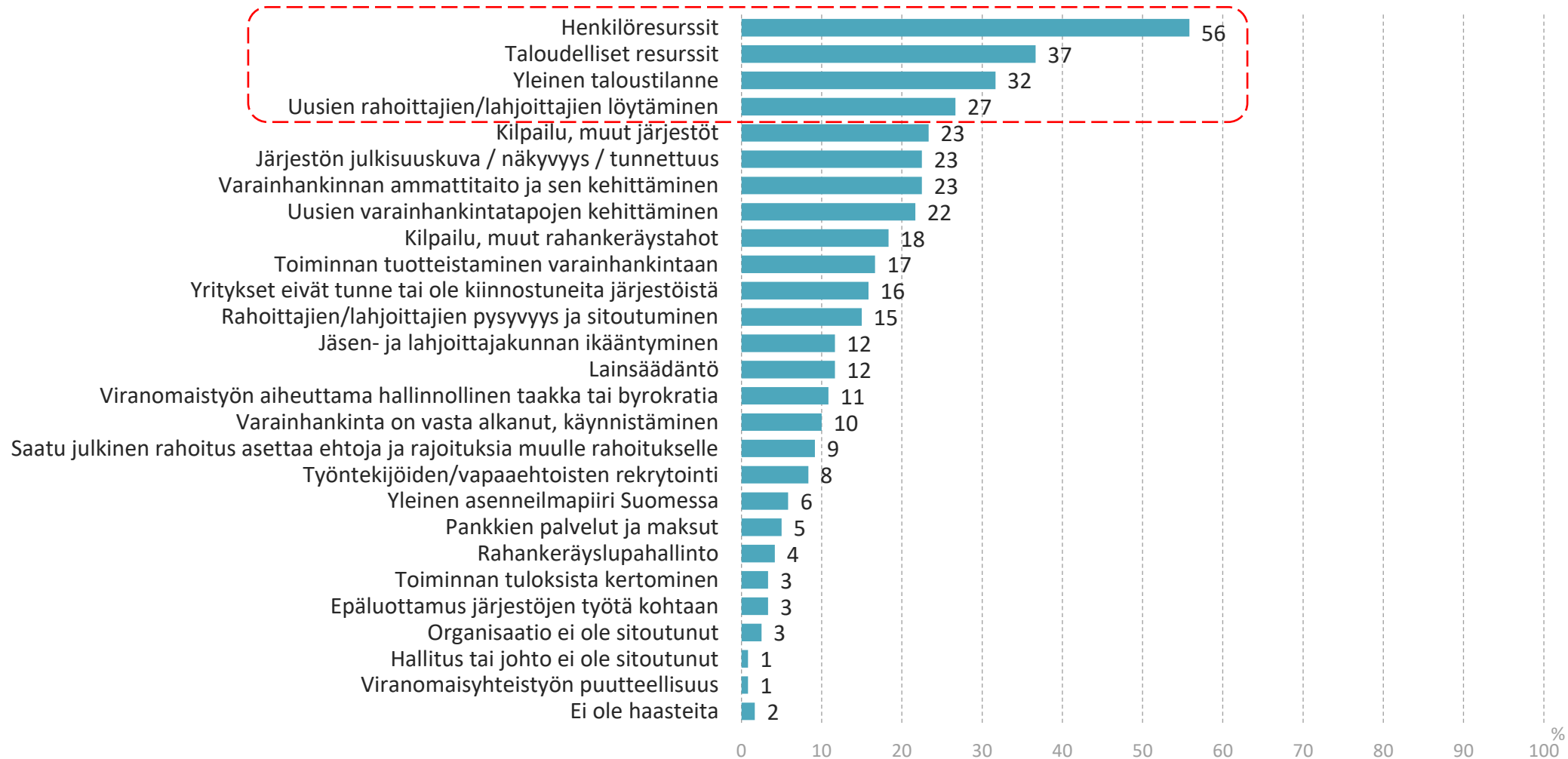
LUOKITELLAAN RAPORTOINNISSA
SISÄISINÄ HAASTEINA

- Saatu julkinen rahoitus asettaa ehtoja ja rajoituksia muulle rahoitukselle
- Epäluottamus järjestöjen työtä kohtaan
- Uusien rahoittajien/lahjoittajien löytäminen
- Rahoittajien/lahjoittajien pysyvyys ja sitoutuminen (UUSI 2024)
- Yritykset eivät tunne tai ole kiinnostuneita järjestöistä
- Kilpailu, muut järjestöt
- Kilpailu, muut rahankeräystahot
- Lainsäädäntö
- Rahankeräyslupahallinto
- Viranomaisyhteistyön puutteellisuus
- Viranomaistyön aiheuttama hallinnollinen taakka tai byrokratia (UUSI 2024)
- Yleinen asenneilmapiiri Suomessa
- Yleinen taloustilanne
- Pankkien palvelut ja maksut
- Jokin muu, mikä? _____
- En osaa sanoa

LUOKITELLAAN RAPORTOINNISSA
ULKOSINÄ HAASTEINA

Suurimmat haasteet tai ongelmat varainhankinnan yksityisrahoituksen kehittämisessä

Kaikki vastaajat, n=120

Suurimmat haasteet tai ongelmat varainhankinnan yksityisrahoituksen kehittämisessä: Sisäiset haasteet – vuosivertailu

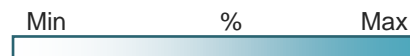
n=kaikki vastaajat

%	Vuosi	2024 n=120	2021 n=120	2018 n=122	2016 n=121	2014 n=125
Henkilöresurssit	↑	56	50	48	39	41
Taloudelliset resurssit		37	22	18	25	12
Järjestön julkisuuskuva/ näkyvyys /tunnettuus		23	23	11	17	18
Varainhankinnan ammattitaito ja sen kehittäminen	↑	23	6	7	7	7
Uusien varainhankintatapojen kehittäminen		22	11	17	10	6
Toiminnan tuotteistaminen varainhankintaan	↑	17	14	11	4	13
Jäsen- ja lahjoittajakunnan ikääntyminen		12	4	5	2	1
Varainhankinta on vasta alkanut, käynnistäminen	↑	10	5	1	7	2
Työntekijöiden/vapaaehtoisten rekrytointi		8	6	8	7	3
Toiminnan tuloksista kertominen		3	1	2	5	2
Organisaatio ei ole sitoutunut		3	1	4		
Hallitus tai johto ei ole sitoutunut		1	1	2	1	0

Varainhankinnan kehittämisessä haasteet järjestöissä ovat edelleen suurelta osin sisäisiä ja vuosi vuodelta lisääntyneet: **henkilöstö- ja taloudelliset resurssit.**

Taloudelliset haasteet, varainhankinnan ammattitaito ja sen kehittäminen sekä uusien varainhankintatapojen kehittäminen koetaan **aiempaa selvästi isommaksi** haasteeksi.

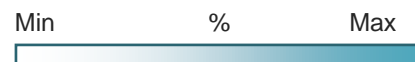
Näiden kehitystä seurattava

Suurimmat haasteet tai ongelmat varainhankinnan yksityisrahoituksen kehittämisessä: Ulkoiset haasteet – vuosivertailu

n=kaikki vastaajat

%	Vuosi	2024 n=120	2021 n=120	2018 n=122	2016 n=121	2014 n=125
	Yleinen taloustilanne	32	6	6	21	5
	Uusien rahoittajien/lahjoittajien löytäminen	27	19			
	Kilpailu, muut järjestöt	23	9	11	12	5
	Kilpailu, muut rahankeräystahot	18	8	11	10	7
	Yritykset eivät tunne tai ole kiinnostuneita järjestöistä	16	10	6	2	
	Rahoittajien/lahjoittajien pysyvyys ja sitoutuminen	15				
	Lainsäädäntö	12	2	2	2	2
	Viranomaistyön aih. hallinnollinen taakka tai byrokratia	11				
	Saatu julk. rah. asettaa ehtoja/rajoituksia muulle rah.	9	4	2	3	
	Yleinen asenneilmapiiri Suomessa	6	3	5	4	4
	Pankkien palvelut ja maksut	5	2			
	Rahankeräyslupahallinto	4	3	7	1	4
	Epäluottamus järjestöjen työtä kohtaan	3	1	3		
	Viranomaisyhteistyön puutteellisuus	1	3	1		

Vaikka ulkoisten haasteiden osuus on pysynyt sisäisiä haasteita pienempänä iso ongelma on yleinen taloudellinen tilanne.

Myös kilpailu ja haasteet uusien rahoittajien/lahjoittajien löytämiseksi ja pitämiseksi ovat lisääntyneet paljon.

Yrityksetkään eivät tunnu tuntevan tai olevan kiinnostuneita järjestöistä.

Mistä eri lähteistä järjestösi on saanut julkista rahoitusta, kuten valtionavustuksia, viimeisen 12 kuukauden aikana, siis maaliskuun 2023 jälkeen?

LUETeltu

- Sosiaali- ja terveysministeriö (STEA)
- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Ulkoministeriö
- Muut ministeriöt
- Kunta
- Kirkko ja seurakunnat
- Hyvinvointialue (UUSI 2024)
- EU (uusi 2024)
- Jostain muualta, mistä? _____
- Emme ole vastaanottaneet avustuksia viimeisen 12 kk aikana
- En osaa sanoa

Kun ajatellaan järjestöjen varainhankinnan tehostamista, millä seuraavilla julkisilla toimenpiteillä varainhankinnan toimintaedellytyksiä voisi mielestäsi kehittää?

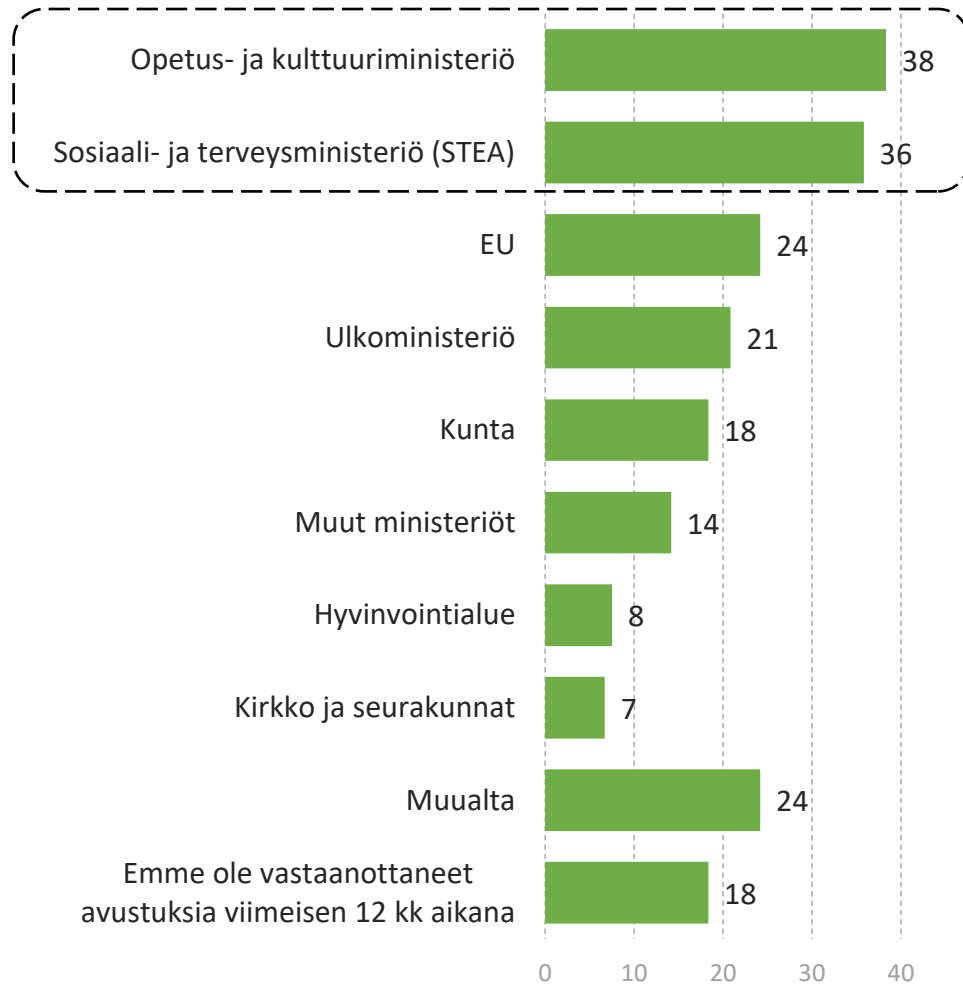
- Kevyempi maksujärjestelmä yleishyödyllisille yhteisöille esim. pankki-, posti-, puhelinpalveluista
- Lahjoittamisen ja tukemisen mahdollisuuden tunnetuksi tekeminen, viestintä
- Lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen
- Järjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus
- Yhdistys- ja säätiötoimintaan liittyvän lainsäädännön kehittäminen mm. byrokratian vähentäminen ja toimintatapojen uudistaminen
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kevyempi verokohtelu mm. arvonlisäverotuksen kompensointi
- Eri toimijoiden välisen yhteistyön tukeminen kuten yritysten ja järjestöjen yhteistyö
- Mahdollisuus järjestää raha-arpajaisia yleishyödylliseen toimintaan (UUSI 2024)
- EU-rahoituksen hakemisen tukeminen (UUSI 2024)
- Valtionavustus varainhankinnan käynnistämiseen tai kehittämiseen (UUSI 2024)
- Lisäämällä järjestöjen ja valtionhallinnon vuorovaikutusta (UUSI 2024)
- Kehittämällä valtionavustustoimintaa siten, että varainhankinnan kustannukset ovat valtionavustusten käyttöön hyväksyttäviä kustannuksia (UUSI 2024)
- Joukkorahoituksen kehittäminen
- Jotenkin muuten, miten? _____

Julkinen tuki ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen

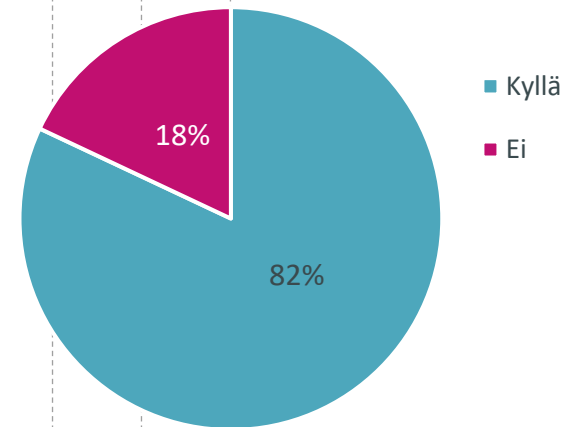
Mistä eri lähteistä on saanut julkista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana (maaliskuun 2023 jälkeen)

Kaikki vastaajat, n=120

Mistä eri lähteistä järjestösi on saanut julkista rahoitusta, kuten valtionavustuksia, viimeisen 12 kuukauden aikana, siis maaliskuun 2023 jälkeen?

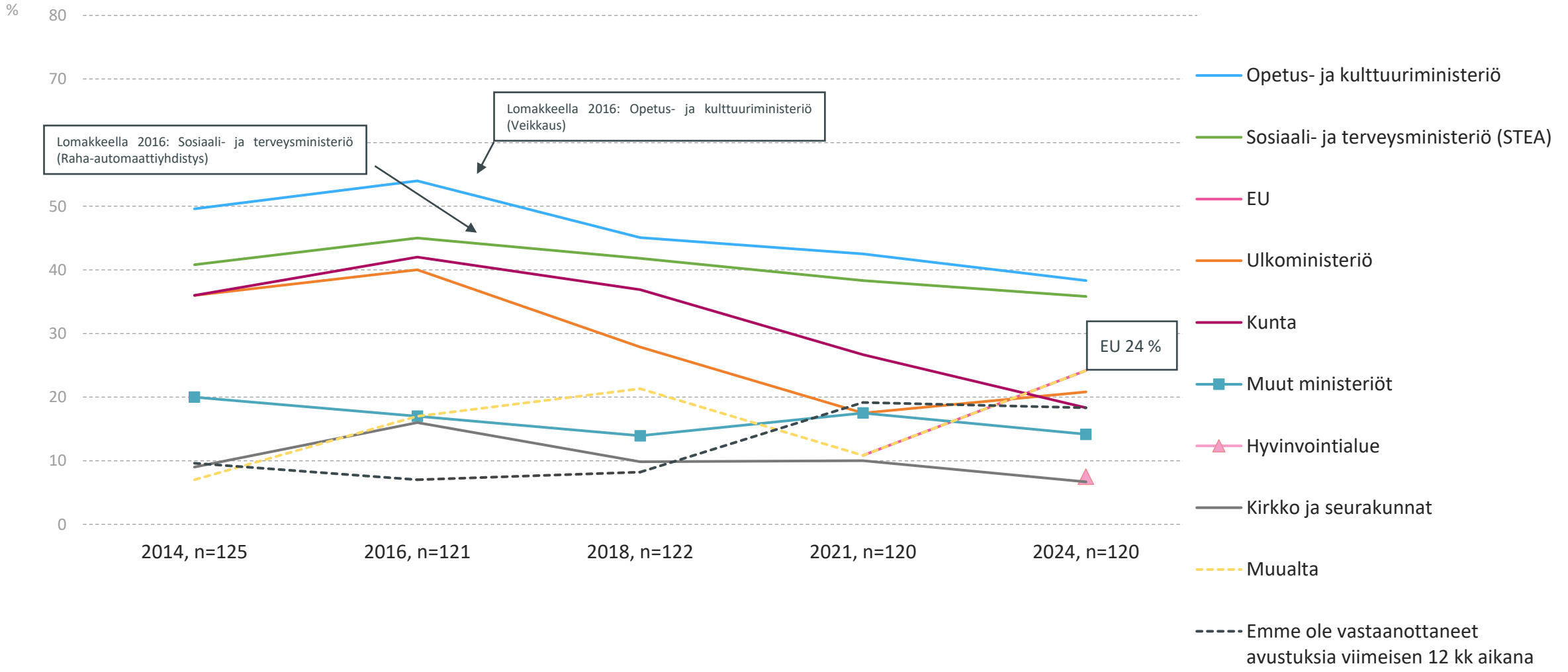

82% järjestöistä saanut julkista tukea jostain (monivalintamahdollisuus näissä vaihtoehdoissa)

Mistä eri lähteistä on saanut julkista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana – vuosivertailu

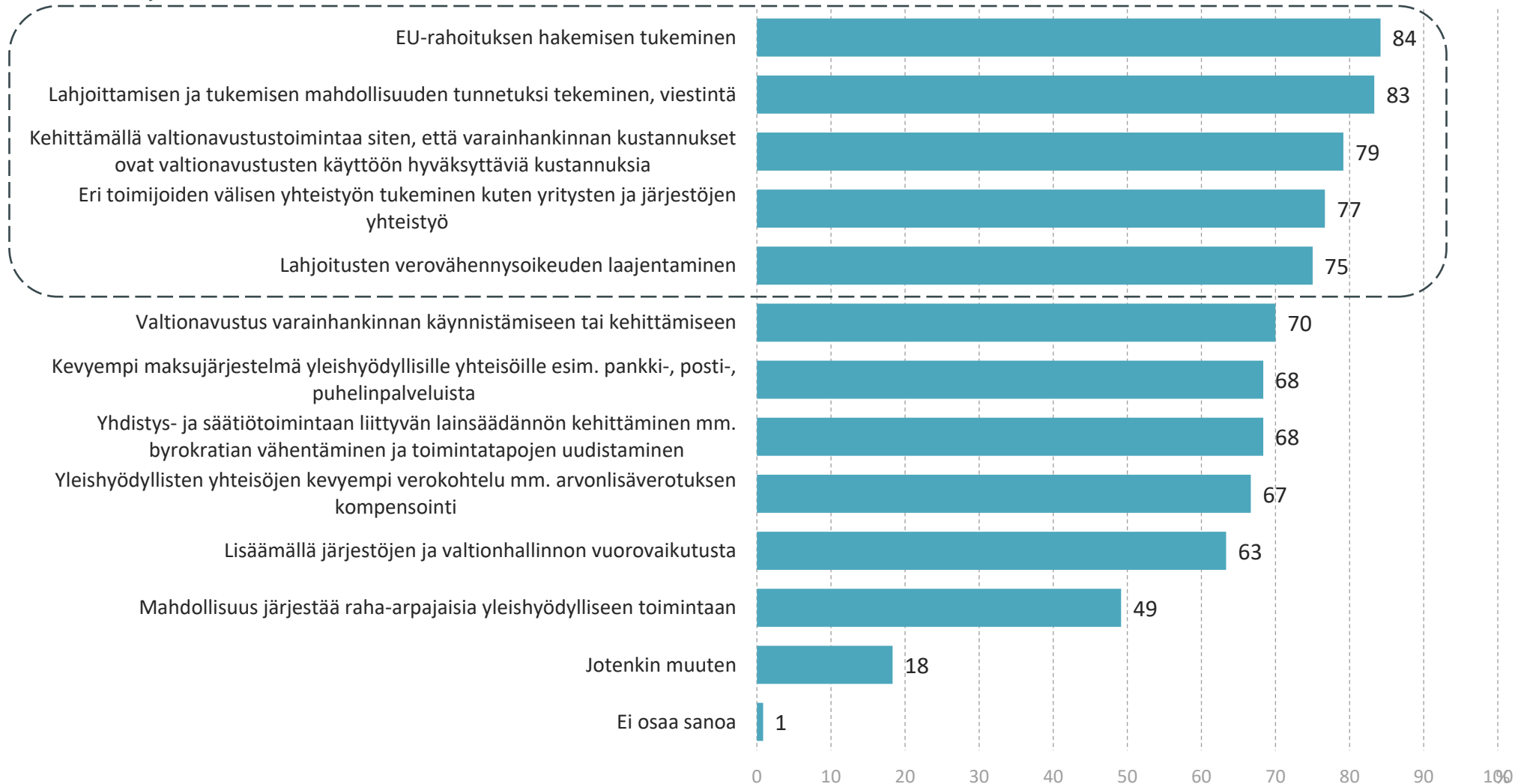
n=kaikki vastaajat

Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen

Kun ajatellaan järjestöjen varainhankinnan tehostamista, millä seuraavilla julkisilla toimenpiteillä varainhankinnan toimintaedellytyksiä voisi mielestäsi kehittää?

Kaikki vastaajat, n=120

Varainhankinnan edellytysten kehittäminen

Kaikilta (n=120) kysyttiin lopuksi

Haastattelun lopuksi voit halutessasi kertoa, miten VaLa tai valtionhallinto voisi kehittää yksityisen rahoituksen varainhankinnan edellytyksiä tai lahjoittamisen kulttuuria Suomessa? Kerro mahdollisimman konkreettisin esimerkein.

AVOIN

Kaikenlaisen byrokratian vähentäminen (hakemusten tekeminen, rahankeräyslupamenettelyn yksinkertaistaminen ym.)

Kaikille samat lähtökohdat tehdä varainhankintaa esim. isoissa tapahtumissa muitakin järjestöjä mukana kuin aina samat isot.

Varainhankintaa pitää helpottaa ja kehittää sekä järjestöjen osallistaminen kehittämistyöhön valtionhallinnon kehittämishankkeissa.

Verovähennysoikeus lahjoitukseen (yksityiset henkilöt ja yritykset)

Tapahtumat, joissa erilaiset toimijaverkostot tulevat tutummaksi toisilleen / tuoda yhteen järjestöjä ja yrityksiä.

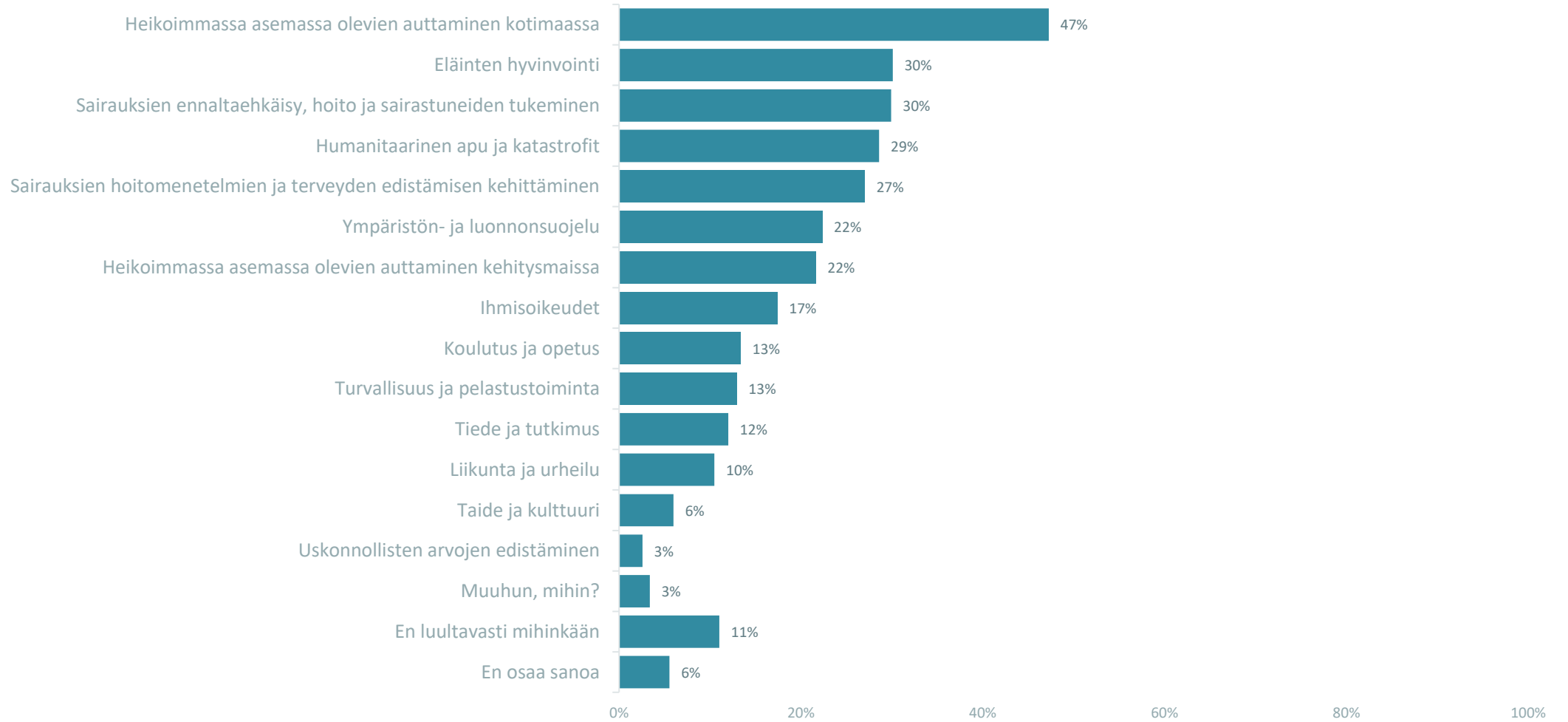
Luoda järjestöille yhteinen verkkolahjoitusportaali / -alusta, josta löytyy kaikki kansalaisjärjestöt / yhdistykset ja kuvaukset, mitä tekee.

Yhteiskampanjat järjestöjen kesken. Tiedon lisääminen vastuullisesta lahjoittamisesta ja varainhankinnasta. Eettiset ohjeistukset / pelisäännöt järjestöille.

Lahjoittajatutkimus 2024

- Mihin seuraavista kohteista antaisit tulevaisuudessa rahallista tai muuta apua, jos osallistuisit hyväntekeväisyyteen?

Base (ALL, 1014)